

Seletuskiri

Käskkirja “Sõiduki teisaldamise korra kinnitamine” (edaspidi kord) juurde.

Kord on koostatud eesmärgiga ühtlustada sõidukite teisaldamise praktikat Politsei- ja Piirivalveametis (PPA) ning vältida teisaldatud sõidukite alusetut teisaldamist ja põhjendamatult pikaajalist säilitamist hoiukohas. Uue korra väljatöötamise tingis asjaolu, et peadirektori 05.06.2014 käskkirja nr 1.1-1/173 „Sõiduki teisaldamise ning teisaldatud sõiduki hoidmise, väljastamise, müümise ja hävitamise korra kinnitamine“ vajab uuendamist.

Käskkirja on jagatud kuueks osaks:

1. Üldsätted;
2. Mõisted;
3. Sõiduki teisaldamine;
4. Sõiduki väljastamise piiramine;
5. Sõidukis olevad asjad;
6. Sõiduki hoidmine ja väljastamine.

Senine praktika on näidanud, et ühe sõidukiga tegelevad järjestikku või korraga mitu ametnikku, mille tõttu on oluline, et iga ametnik teaks oma osa teisaldamise protsessis ja tagaks sõidukiga seotud info liikumise. Sellega välistatakse olukord, et sõidukid jäävad hoiukohta seisma või PPA-l tekib kohustus hüvitada omanikule tekitatud kahju. Korras täpsustatakse teisaldamise otsustaja, piirangu seadja, halduri, operatiivbüroo operatiivteabetalituse ja logistikabüroo ülesanded sõiduki teisaldamisel, piirangu seadmisel, hoiustamisel ning väljastamisel. Oodatav tulemus on asjakohased ja kaalutletud otsused, omaniku teadlikkus sõiduki asukohast ja tagastamise tingimustest, ülevaate omamine piirangutega sõidukitest, mõistlik hoiustamise tähtaeg ning õigeaegne väljastus.

Korra üheks eesmärgiks on vältida teisaldusi, mis ei ole PPA korraldada. Näiteks omaniku või kohaliku omavalitsuse territooriumil rüüstatud või teelt välja sõitnud sõiduk, naabritevahelised erimeelsused ühisomandis olevate parkimiskohtade üle, eraparklate ja erateede kasutamisega ja seal parkimisega seotud vaidlused, mille käigus nõutakse PPA-lt sõiduki teisaldamist. Neid vaidlusi lahendatakse vajadusel tsiviilkohtus. Võrreldes varasema korraga on suuremat rõhku pandud omaniku teavitamisele sõiduki teisaldamisest.

Teisaldamise otsustajal on võimalik teisaldusaktis määrata sõidukile esmane väljastamise piirang maksimaalselt 15 kalendripäevaks. Esmase piirangu eesmärk on võimaldada juhtumi või süüteoasja lahendamisel hinnata täiendava piirangu vajalikkust ning vältida sõiduki omanikule tagastamist sel perioodil.

Piirangu kehtestaja (nt uurija) ülesanne on kontrollida ja omada ülevaadet tema menetluses olevate juhtumitega seotud hoiustatavate sõidukite piirangutest (nende seadmine, vajalikkus ja kehtivuse muutmine). Juhul kui sõidukil ei ole piirangut või see lõppeb, tagastatakse see koheselt omanikule. Logistikabüroo ülesanne on sõidukite hoidmine ja õigeaegne väljastamine õigustatud isikule. Logistikabüroo kohustuseks ei ole piirangute kehtivuse kontrollimine ega järjepidevuse tagamine. Vaid piirangu kehtestajal on õigus otsustada teisaldatud sõiduki hoiustamise tähtaja üle ning temal on ka vastutus selle tagamisel. Kui sõidukiga seotud juhtum või süüteoasi liigub järgmisele ametnikule või uurimisasutusse, tuleb temal hoolitseda ka sõidukiga seotud piirangute ja tähtaegadega seotud info edastamise eest.

Sõiduki hoiustamise ning väljastamise üldised reeglid sätestab „Asitõendite, teiste äravõetud esemete ja konfiskeeritud vara käitlemise kord“, mis on uuendamisel. Korra koostajad loobusid eelviidatud korra põhimõtete üle kandmist kõnealusesse dubleerimise vältimiseks.

Sõidukit on soovitatav hoida PPA hoiukohas, millega ei kaasne PPA-le täiendavaid kulutusi või kaaluda vastutavale hoiule andmist. Tasulisse hoiukohta on soovitatav viia vaid sõidukid, mille teisalduse eest tasumise kohustus on sõiduki omanikul liikluseaduse § 92 alusel. Tasulisse hoiukohta ei ole soovitatav viia sõidukeid, mis on asitõendid või mille omanikku võib olla keeruline tuvastada, nt välismaa registreerimisnumbriga sõiduk ja registreerimata sõiduk.

Lisaks sõiduki teisaldamisele tuleb tagada sõidukis oleva vara säilimine ja vältida hoiukoha territooriumile ohtlike ja keelatud asjade sattumist. Otsustaja peab piisava tähelepanelikkusega kontrollima, kas sõidukis on keelatud või väärtuslikke asju. Nende sõidukist eemaldamise ja hoiustamise saab fikseerida teisaldusaktis.

Korraga uuendatakse sõiduki teisaldamise akt ning sõiduki teisaldamise teatis. Varasema kolme teisaldusakti vormi asemel on üks akt, mille kasutamine on lihtsam ning sisaldab korra vajalikke välju. Nii ei jää otsustajal hindamata ja fikseerimata kõik sõiduki teisaldamise aluseks olulised asjaolud. Sõidukiga seotud juhtumiga tegeleval ametnikul on olemas ülevaade sõidukist ja selle asukohast, sh äravõetud asjadest.